བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༡རབ་བྱུང་རི་ཟླའི་ཤིང་རྟ་ལོ། བོད་ཟླ་ 3 ཚེས་ 15 རེས་གཟའ་ལྷག་པ།

ལོ་ 53 ཨང༌། ༡9 དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག

14th May 2014

དབུ་མའི་ལམ་ནི།
རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་
ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཐོབ་
ཐང་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མི་རིགས་ས་
གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཚད་ལྡན་མིང་དོན་
མཚུངས་པ་ཞིག་དགོས།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་བཀའ་ཤག་གིས།

Vol. 53 Issue 19 Price Rs. 1

གནས་ཚུལ་སྙིང་བསྡུས།

(R.N. 5165/60)

སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གཞུང་འབྲེལ་ཕྱོགས་ཕེབས།

འཛིན་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་ཟབ་སྦྱོང་སྤྲད་པ།

༸གོང་ས་མཆོག་ཧོལ་ལེན་ཌིར་ཆིབས་སྒྱུར་
བསྐྱངས་པ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་
༸གོང་ས་མཆོག་ཧོལ་ལེན་ཌིའི་ Holland
གྲོང་ཁྱེར་རོ་ཊར་ཌོམ་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གྱིས་ཁུལ་
དེར་༸ཞབས་སོར་བདེ་བར་འཁོད་སྐབས་ཐོག་
མར་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་ཆིབས་
སྒྱུར་བསྐྱངས་ཏེ་མགོན་པོ་གང་ཉིད་མཆོག་གིས་
འགྲོ་བ་མིའི་བཟང་པོའི་རིན་ཐང་དང་ཆོས་ལུགས་
མཐུན་སྒྲིལ། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཐུན་མིན་ཆོས་དང་
རིག་གཞུང་གོང་མཐོར་གཏོང་ཐབས་མཛད་རྒྱུའི་
མཛད་འགན་གཙོ་བོ་གསུམ་གྱི་སྐོར་བཀའ་སློབ་
སྩལ། དེ་རྗེས་གསར་འགོད་པའི་དྲི་བར་བཀའ་
ལན་མཛད་ཡོད། ཕྱི་ཚེས་ ༡༡ ཉིན་༸གོང་ས་
མཆོག་གིས་ཧོལ་ལེན་ཌིའི་གྲོང་ཁྱེར་རོ་ཊར་ཌམ་
ནང་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཀའ་ཆོས་སྩལ་
ཡོད་པ་མ་ཟད། ཕྱེད་ཡོལ་དུ་བཟང་སྤྱོད་སྐོར་མང་
ཚོགས་ལ་བཀའ་སློབ་སྩལ་ཡོད།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༢ ནས་
༡༥ བར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་བློ་
བཟང་སེང་གེ་མཆོག་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིར་
ཆེས་མཐོའི་མི་སྣ་ཁག་གཅིག་མཇལ་འཕྲད་ཆེད་
གཞུང་འབྲེལ་ཕྱོགས་ཕེབས་གནང་ཡོད།
དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་
༡༢ ཉིན་གྱི་ཕྱེད་ཡོལ་དུ་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་རྡ་ས་
ནས་རླངས་འཁོར་བརྒྱུད་ལྡི་ལིར་ཕེབས་ཐོན་
གནང་སྟེ་ཕྱི་ཚེས་ ༡༣ ནས་ ༡༤ བར་ལྡི་ལིར་
ལས་འཆར་ཁག་གྲུབ་མཚམས་ཕྱི་ཚེས་ ༡༥ ཉིན་
ལྡི་ལི་ནས་མཁའ་ལམ་བརྒྱུད་གྷ་གལ་དང་། དེ་
ནས་རྡ་སར་ཕེབས་འབྱོར་གནང་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་
པ་བཅས།།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༥ ནས་
ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༩ བར་བཅས་ཉིན་གྲངས་ལྔའི་རིང་
རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིར་རྒྱ་གར་འཛིན་སྐྱོང་སྦྱོང་
བརྡར་ཁང་ (Indian Institute of Pub-
lic Administration-IIPA) དུ་ལས་བྱེད་
འདེམས་ལྷན་དང་བོད་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་དང་སྲིད་
བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ཐུན་མོང་གིས་གོ་སྒྲིག་ཐོག་
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དྲུང་གཞོན་དང་དྲུང་
ལས་གནས་རིམ་ཐོག་སྲི་ཞུའི་ལས་བྱེད་མི་གྲངས་
༢༥ ལ་གནད་ཡོད་མི་སྣར་སྣེ་ལེན་ཞུ་ཕྱོགས་ཀྱི་
ལམ་ལུགས་དང་འཆར་གཞི་བཟོ་འགོད་ (Pro-
tocol System & Project Making) སྐོར་
ཟབ་སྦྱོང་སྤྲད་ཡོད་འདུག

༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ནོར་ཝེའི་གྲོས་ཚོགས་སུ་བཀའ་སློབ་སྩལ་བ།
༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༩ རེས་
གཟའ་པ་སངས་ཉིན་སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་མཆོག་
ནོར་ཝེའི་རྒྱལ་ས་ཨོ་སི་ལོའི་ནང་རྟེན་
གཞི་བྱས་པའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་
ཁང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་སྐབས་
གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་
པའི་ཚོགས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཕེབས་བསུ་
གཟབ་རྒྱས་ཞུས་ཡོད། སྐབས་དེར་
གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ཀེ་
ཏིལ་ཀེ་ཇེན་སེ་ཏི་ Ketil Kjenseth
མཆོག་དང་། ལིབ་སིག་ནེ་ན་ཝར་སེ་
ཏི་ Liv Signe Navarsete མཆོག་
གིས་གཙོས་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་དང།
ནོར་ཝེའི་གཞོན་སྐྱེས་ཚོགས་པའི་སྐུ་ཚབ་
འཐུས་མི་སོགས་ཀྱིས་ངོ་སྤྲོད་ཞུས་གྲུབ་བསྟུན།
༸གོང་ས་མཆོག་གིས་བཀའ་སློབ་སྩལ་དོན།

ངོས་རང་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་
ཤུགས་ཆེ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན། འཛམ་གླིང་

འདི་འཛམ་གླིང་མི་མང་ལ་བདག་ཡོད། འཛམ་
གླིང་འདིའི་བདག་པོ་ནི་འཛམ་གླིང་འདིའི་ནང་
འཚོ་བཞིན་པའི་མི་མང་རྣམས་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་
སོ་སོའི་བདག་པོ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ནང་ཡོད་

པའི་མི་མང་ཚོ་ཡིན། དེར་བརྟེན་མི་མང་གིས་
བདམས་པའི་སྲིད་གཞུང་གིས་མི་མང་ལ་འགན་

འཁྱེར་དགོས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོ་ནས་བཟུང་
ངོས་ཀྱིས་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ནས་
རྒན་ཡོལ་ཆ་ཚང་ཞུས་པ་མ་ཟད། ཏཱ་ལའི་བླ་
མས་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་བྱེད་རྒྱུའི་

ལམ་སྲོལ་དེ་ཡང་མཇུག་སྒྲིལ་བྱས་ཡོད། དུས་
རབས་ ༧།༨ སྐབས་ནས་བོད་དུ་རྒྱ་གར་ན་ལེནྡྲ་
ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་
དར་འཕེལ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་བོད་
མི་རྣམས་ཀྱི་མི་ཚེའི་རྣམ་པ་ཆ་ཚང་
འགྱུར་བ་ཕྱིན་ཡོད། བོད་དུ་ནང་
ཆོས་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་
བོད་མི་རྣམས་ཞི་དུལ་བག་ཡོད་དང་
བྱམས་བརྩེའི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་ཞིག་
ཆགས་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་རྒྱ་
ནག་ཀྱང་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་
ཡིན། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་
སྐབས་ནང་ཆོས་རྩ་མེད་གཏོང་ཐབས་བྱས་ཡོད་
ཀྱང་དེང་སྐབས་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་རྒྱ་རིགས་ནང་པ་
ས་ཡ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་སྐོར་རྗོད་བཞིན་ཡོད།
ཅེས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་སྩལ།

སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་དོལ་རྒྱལ་རྗེས་འབྲང་པའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ཤུགས་ཆེ་གནང་བ།
༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༩ ཉིན་གྱི་
ཕྱེད་ཡོལ་ཆུ་ཚོད་ ༡༢།༣༠ ཐོག་ཕྱི་དྲིལ་ལྷག་
པ་ཚེ་རིང་དྲན་རྟེན་ཚོགས་ཁང་ནང་བོད་མིའི་
སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་
སེང་གེ་མཆོག་གིས་བོད་པའི་གསར་འགོད་
པ་ཁྱོན་མི་གྲངས་ ༢༠ བརྒལ་བ་ལྷན་འཛོམས་
བྱུང་བ་རྣམས་ལ་དོལ་རྒྱལ་རྗེས་འབྲངས་པའི་
ཚུལ་མིན་བྱ་སྤྱོད་སྐོར་ལ་གསར་འགོད་གསལ་
བསྒྲགས་སྤེལ་དོན། ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་
ལྟར། ༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཡུ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་
ཁག་ནང་མཛད་འཕྲིན་བསྐྱངས་དང་སྐྱོང་མུས་
རེད། དམིགས་བསལ་ནོར་ཝེའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་
མཛད་འཕྲིན་སྐྱོང་བཞིན་ཡོད། མཛད་འཕྲིན་
ཧ་ཅང་རྒྱས་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ང་ཚོ་ཚང་མས་
མཁྱེན་གསལ་རེད། དམིགས་བསལ་ནོར་ཝེ་
ནང་ནོར་ཝེ་མི་དམངས་ནས་༸གོང་ས་མཆོག་
ལ་དགའ་བསུའི་ཕེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་ཞུ་
བཞིན་ཡོད། བདུན་ཕྲག་གཉིས་ཙམ་གོང་

གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནང་དམིགས་
བསལ་གླེང་སློང་མང་དག་ཅིག་བྱུང་ཡོད།
གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་ཡིན་རུང་
༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནོར་
ཝེར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱང་རྒྱུར་དགའ་བསུ་དང་
ཕེབས་བསུ་ཞུས་པའི་ཐོག་དམིགས་བསལ་
གནད་དོན་གཅིག་ག་རེ་གསུང་གི་འདུག་ཅེ་ན།
རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གནོན་ཤུགས་འོག་ནོར་
ཝེའི་གཞུང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཚོས་༸གོང་ས་
མཆོག་དང་མཇལ་འཕྲད་མ་ཞུས་པ་དེ་ནི་རྩ་བ་
ནས་འགྲིག་གི་མེད། ཅེས་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་
ལམ་ཁག་ནས་གཅིག་མཚུངས་གསུང་གི་འདུགམི་དམངས་ནས་ཀྱང་གཞུང་གི་གནད་ཡོད་མི་
སྣས་མཇལ་འཕྲད་མ་ཞུས་པ་དེར་མོས་མཐུན་
མེད་པ་དང་༸གོང་ས་མཆོག་ནོར་ཝེར་ཆིབས་
སྒྱུར་བསྐྱངས་པ་ནི་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་
པའི་རྣམ་པ་ཤུགས་ཆེ་སྟོན་གྱི་འདུག འོན་ཀྱང་
བློ་ཕམ་དགོས་པ་ཞིག་ལ། དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་

མཁན་ཉུང་ཤས་ཤིག་དང་དེའི་ནང་ནས་ལྔ་བཅུ་
དྲུག་ཅུ་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་མང་ཆེ་བ་ཕྱི་རྒྱལ་
གྱི་མི་རིགས་ཆགས་འདུག ཁོ་པ་ཚོས་གསར་
འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནང་༸གོང་ས་མཆོག་
ནོར་ཝེར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་སྐབས་ནོར་ཝེའི་
གཞུང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣས་མཇལ་འཕྲད་མ་
ཞུས་པ་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད། ཅེས་བརྗོད་འདུགདེ་ནི་བློ་ཕམ་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པ་མ་
ཟད། ཧ་ཅང་ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད། དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་
མཁན་ཚོས་ཆོས་དད་རང་དབང་དང་འགྲོ་བ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁར་འཁྱེར་བ་ཙམ་ལས་ཆབ་
སྲིད་རགས་པ་རང་འཁྲབ་བཞིན་ཡོད་པ་ཧ་ཅང་
གསལ་པོ་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
གནོན་ཤུགས་འོག་ནོར་ཝེའི་གཞུང་གི་གནད་
ཡོད་མི་སྣས་༸གོང་ས་མཆོག་དང་མཇལ་འཕྲད་
མ་ཞུས་པ་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད། ཅེས་དོལ་རྒྱལ་
སྟེན་མཁན་ཞིག་གིས་ཤོད་སྐབས། རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་ཆབ་སྲིད་ཐོག་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་
ཡོད་པ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་ཆགས་ཡོད།
དེར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རྒོལ་ཡོད་ཅེས་
བཀའ་ཤག་གི་ཚབ་ཞུས་ཏེ་བརྗོད་རྒྱུ་
ཡིན། དེ་ནས་དོལ་རྒྱལ་ཚོགས་པས་
དུས་ད་ལྟ་བར་དུ་གླེང་སློང་བྱེད་བཞིན་
པ་ནི། བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དོལ་
རྒྱལ་སྟེན་མཁན་ཚོར་ཆོས་དད་རང་
དབང་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་
མ་ཟད། སློབ་གྲྭ་དང་གཞིས་ཆགས་ཁག་
ནང་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་གཞི་
མེད་ཀྱི་སྐྱོན་འཛུགས་མང་དག་ཅིག་བྱེད་
བཞིན་ཡོད། ཞིབ་ཚགས་ཐོག་གཟིགས་

ན། སྤྱིར་བཏང་དེའི་ཐོག་རྒྱ་གར་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་
ཐོབ་ཐང་གི་བསྟི་གནས་ཁག་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་པ། ལྡི་ལིའི་ཁྲིམས་
ཁང་བཅས་ནས་ཀྱང་དེ་དག་གཞི་མེད་ཡིན་པའི་
ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པའི་གནད་དོན་ཆགས་ཡོད།
དེའི་ནང་ནས་རྡ་སར་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་
བཤེས་ལགས་བཀྲོངས་པའི་སྐོར་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་
(Interpol)ཨི་ཊར་པོལ་ཐོག་ནས་ཡིན་རུང་ཞིབ་
འཇུག་བྱས་ཡོད།
འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ཁོ་པ་ཚོས་གཞི་མེད་
སྐྱོན་འཛུགས་རྣམས་ཆོས་དད་རང་དབང་མི་
འདུག་ཅེས་ཤོད་སྐབས། ད་རེས་བཀའ་ཤག་ནས་
དམིགས་བསལ་གསལ་བཤད་ཞུ་འདོད་ག་རེ་
བྱུང་ཞེ་ན། བོད་མི་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་དཔྱ་ཁྲལ་
ལག་དེབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དཔྱ་ཁྲལ་ལག་དེབ་
དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་གནང་གི་ཡོད།
རྒྱ་གར་ལ་གནས་ཐུབ་ཐབས་བྱེད་པར་ (R.C)
སྐྱབས་བཅོལ་ལག་དེབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྐྱབས་
བཅོལ་ལག་དེབ་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་གནང་གི་
ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཐོབ་པར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་
དང་བདེ་སྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱབ་གཉེར་དགོས་
ཀྱི་ཡོད། བོད་མི་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་
འགྲོ་ཆེད་ (I.C) དེབ་སེར་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།
དེབ་སེར་པོ་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་གནང་གི་ཡོད་
ཀྱང་དེར་རྒྱབ་གཉེར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་
ནས་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད།
ཅེས་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་
སྤེལ་གྲུབ་མཚམས་གསར་འགོད་པའི་དྲི་བར་
ལན་འདེབས་གནང་ཡོད །

པར་ངོས་གཉིས་པ། དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག བོད་ཟླ་ 3 ཚེས་ 15 ཕྱི་ཟླ་ 5 ཚེས་ 14

དོལ་རྒྱལ་ཚོགས་པའི་གཞི་མེད་སྐྱོན་འཛུགས་ལ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལན་འདེབས།
༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༨ རེས་
གཟའ་ཕུར་བུའི་ཉིན་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་
བཀའ་ཤག་གིས་དོལ་རྒྱལ་རྗེས་འབྲང་པ་ཚོས་
༸གོང་ས་མཆོག་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་དེར་སྐྱོན་
བརྗོད་ཤུགས་ཆེ་གནང་བའི་གསལ་བསྒྲགས་
སྤེལ་བའི་ནང་འཁོད་དོན།
བོད་རིགས་མིན་པའི་དོལ་རྒྱལ་
རྗེས་འབྲང་པ་མཁྲེགས་བཟུང་ཅན་ཁག་གཅིག་
གིས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
ལ་ངོ་རྒོལ་སྐད་འབོད་བྱས་པ་དེར་བོད་མིའི་
སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་
རྒྱུ་དང་། དོལ་རྒྱལ་རྗེས་འབྲང་པ་ཚོས་འགྲོ་
བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་རྩིས་མེད་རྡོག་རོལ་གཏོང་
བཞིན་ཡོད་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པ་དེར་གཞི་
རྩ་གང་ཡང་མེད། དེ་ཡང་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་
གིས། དོལ་རྒྱལ་རྗེས་འབྲང་པ་ཚོས་ནོར་ཝེའི་
སྲིད་གཞུང་གིས་ཐེངས་འདིར་རྒྱ་ནག་གཞུང་
གི་གནོན་ཤུགས་འོག་༸གོང་ས་མཆོག་དང་
མཇལ་འཕྲད་ཞུ་རྒྱུ་མིན་པའི་ཐག་གཅོད་བྱས་
པ་དེར་དགའ་བསུ་ཞུས་ཡོད། ཅེས་བརྗོད་
ཡོད་པས་བྱེད་ཕྱོགས་དེས་ཁོ་པ་ཚོས་རྒྱ་ནག་
གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལག་ཆར་བཀོལ་སྤྱོད་
བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་མཚོན་
ཐུབ། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
ནི་བོད་མི་དང་ཞི་བདེ་ལ་དགའ་བའི་འཛམ་གླིང་
མི་མང་ས་ཡ་མང་པོའི་རེ་བའི་འབྱུང་ཁུངས་
ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།
དོལ་རྒྱལ་ཚོགས་པས་༸གོང་ས་
མཆོག་དང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་གཞི་

མེད་སྐྱོན་འཛུགས་ཀྱིས་མང་ཚོགས་བསླུ་
ཐབས་བྱ་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་འདྲ་མིན་སྤེལ་
བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། མང་ཚོགས་ཀྱིས་དོལ་རྒྱལ་
ཚོགས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་དེ་དག་ལ་གཞི་རྩ་གང་
ཡང་མེད་པ་གསལ་རྟོགས་ཐུབ་རྒྱུར་ང་ཚོས་
ཡིད་ཆེས་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ཅེས་གསུངས།
དོན་དངོས་ཐོག་བོད་མིའི་སྒྲིག་
འཛུགས་ཀྱིས་དོལ་རྒྱལ་རྗེས་འབྲང་པ་ཚོའི་
ཆོས་དད་རང་དབང་འཕྲོག་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་ཁོ་པ་
ཚོར་རྒྱ་གར་ནང་དང་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་ཕྱོགས་
སྐྱོད་ལག་འཁྱེར་ཐོབ་ཆེད་རྒྱབ་གཉེར་ངོས་
སྦྱོར་སྤྲད་ཡོད། རྒྱབ་གཉེར་གྱི་ཡིག་ཆར་བརྟེན་
ནས་ཁོ་པ་ཚོར་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཆོག་མཆན་
ཐོབ་སྟེ་རྒྱ་གར་ནང་དང་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུར་འགྲོ་
བསྐྱོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།
བྱང་ཨ་རི་དང་ཡུ་རོབ་ནང་དོལ་
རྒྱལ་རྗེས་འབྲང་པ་ཚོས་ཁྲིམས་མཐུན་ཡིག་
ཆ་དང་ཆབ་སྲིད་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་ཡིག་ཆ་
སོགས་ཐོབ་ཆེད་རྒྱ་གར་ནང་ཆོས་དད་རང་
དབང་མེད་ཚུལ་གྱི་འུད་སྒྲོག་བྱེད་སྲིད་ཀྱང་
ཁོ་པ་ཚོ་རྒྱ་གར་དང་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་སྡོད་སྐྱོད་ཆོག་
པའི་ཡིག་ཆ་རག་པ་དེ་ཡང་བོད་མིའི་སྒྲིག་
འཛུགས་ཀྱི་རྒྱབ་གཉེར་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་རྒྱ་
གར་གཞུང་གིས་སྤྲད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།
དེར་བརྟེན་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་
ཀྱིས་དོལ་རྒྱལ་རྗེས་འབྲང་པ་ཚོའི་ཆོས་དད་
རང་དབང་ལ་འགོག་རྐྱེན་གང་ཡང་བཟོས་མེད་
པ་མ་ཟད། ཁོ་པ་ཚོ་རྒྱ་གར་དང་ཕྱི་རྒྱལ་ནང་
སྡོད་སྐྱོད་བྱ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ལའང་འགོག་རྐྱེན་
གང་ཡང་བཟོས་མེད་པ་དཔེར་ན། འཇམ་མགོན་

བསྟན་སྲུང་རྡོ་རྗེ་ཤུགས་ལྡན་ལ་མི་ཕྱེད་དད་
སྟོབས་ལྷ་མི་སྲུང་སྐྱོབ་ཚོགས་པ། ཟེར་བའི་སྤྱི་
ཁྱབ་དྲུང་ཆེ་ཟུར་པ་འཆི་མེད་ཚེ་རིང་གིས་ལྡི་
ལི་སྐུ་ཚབ་དོན་ཁང་གི་རྒྱབ་གཉེར་འོག་རྒྱ་གར་
གཞུང་གིས་ཕྱིར་སྐྱོད་ལག་འཁྱེར་(IC)གནང་
བ་དེ་འཁྱེར་ནས་ཨ་རིར་ཕྱིན་ཡོད། ཁོ་པར་
རྒྱ་གར་ནང་སྡོད་ཆོག་པའི་སྐྱབས་བཅོལ་ལག་
དེབ་ (RC) ཐོབ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བོད་མིའི་སྒྲིག་
འཛུགས་ས་གནས་ལས་ཁུངས་ཤིག་གིས་རྒྱབ་
གཉེར་ཡིག་ཆ་སྤྲད་པར་བརྟེན་ནས་ཡིན།
ད་དུང་དེས་མ་ཟད། བྱང་ཨ་རིའི་
དགེ་ལྡན་སྙན་བརྒྱུད་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་པ།
ཟེར་བའི་དྲུང་ཆེ་ཟུར་པ་ཨ་ཐར་ཚེ་རིང་ནས་
ཀྱང་ལྡི་ལི་སྐུ་ཚབ་དོན་ཁང་གི་རྒྱབ་གཉེར་འོག་
རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཕྱི་བསྐྱོད་ལག་འཁྱེར་ (IC)
གནང་བ་དེ་འཁྱེར་ནས་ཨ་རིར་ཕྱིན་ཡོད་པ་མ་
ཟད། དོལ་རྒྱལ་རྗེས་འབྲང་པ་གཞན་མང་པོ་
ཞིག་གིས་དེ་མཚུངས་བྱས་ནས་ཕྱིན་ཡོད།
༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
གིས་བོད་མི་དང་ནང་པའི་རྗེས་འབྲང་པ་ཚོར་
འཇིག་རྟེན་པའི་དྲེགས་པ་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་
གསོལ་བྱས་ན་སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱ་དང་
འགལ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཆོས་ལུགས་ཕན་
ཚུན་མཐུན་ལམ་དམ་ཚིག་གཙང་མར་གནོད་
གཞིར་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པའི་བཀའ་སློབ་
སྩལ་ཡོད། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་མཆོག་ནི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་གཅིག་
ཡིན་པར་བརྟེན་གདུལ་བྱ་ལོག་ལམ་ལས་སྐྱོབ་
པར་མཛད་རྒྱུ་ནི་ཁོང་གི་ཐུགས་འགན་ཞིག་
ཡིན་པར་ངོ་འཛིན་མཛད་བཞིན་ཡོད། འོན་

ཀྱང་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་
གསོལ་བྱེད་མིན་གཙོ་བོ་གང་ཟག་སྒེར་སོ་སོས་
ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཐེངས་མང་བཀའ་སློབ་
སྩལ་ཡོད་པར་བརྟེན་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསོལ་
བྱེད་མིན་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་དེ་གང་ཟག་
སྒེར་པ་སོ་སོས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་རེད།
གནས་སྟངས་དེ་དག་ཧ་ཅང་
གསལ་རྟོགས་ཡོད་བཞིན་དུ་དོལ་རྒྱལ་རྗེས་
འབྲང་པ་ཚོས་བོད་མི་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསོལ་
བྱེད་མཁན་ཚོར་ཤེས་ཡོན་དང་འཕྲོད་བསྟེན། དེ་
བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གཞན་བཅས་མ་
སྤྲད་པར་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐྱོན་
འཛུགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་དོན་དངོས་
ཐོག་དོལ་རྒྱལ་རྗེས་འབྲང་པ་ཚོ་དགོན་སྡེ་ཁག་
གི་ནང་མུ་མཐུད་བསྡད་ཡོད་པ་དང་། དོལ་རྒྱལ་
རྗེས་འབྲང་པའི་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ཡང་བོད་མིའི་སྒྲིག་
འཛུགས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་དང་གཞན་རང་སྐྱོང་
སྡེ་ཚན་གྱི་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་གཏོང་
བཞིན་ཡོད།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༨ ཕྱི་ཟླ་ ༦ ནང་རྒྱལ་
སྤྱིའི་ཉེས་ཡངས་ཚོགས་པས་རྟོག་ཞིབ་མཐིལ་
ཕྱིན་གནང་རྗེས་དོལ་རྒྱལ་ཚོགས་པས་བོད་
མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་མ་ཉེས་ཁག་གཡོག་བྱས་
པ་དེ་དག་ལ་ཁུངས་སྐྱེལ་དཔང་རྟགས་ར་སྤྲོད་
གང་ཡང་མེད་པའི་གསལ་བསྒྲགས་སྤེལ་ཡོད།
ཕྱོགས་མཚུངས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་རྒྱ་གར་
གྱི་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིའི་ཁྲིམས་ཁང་ཆེ་བས་འཇམ་
མགོན་བསྟན་སྲུང་རྡོ་རྗེ་ཤུགས་ལྡན་ལ་མི་ཕྱེད་
དད་སྟོབས་ལྷ་མི་སྲུང་སྐྱོབ་ཚོགས་པ་ཟེར་བས་
༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་ཁྲིམས་གཏུག་བྱས་
པ་དེར་རྩིས་མེད་བཏང་ཡོད།
དོལ་རྒྱལ་རྗེས་འབྲང་པ་ཚོར་དབྱེ་
འབྱེད་བྱས་པའི་ཁུངས་སྐྱེལ་དཔང་རྟགས་ར་
སྤྲོད་གསལ་པོ་སྟོན་རྒྱུ་ཡོད་ན། བོད་མིའི་སྒྲིག་
འཛུགས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་ནན་ཏན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།
ཞེས་བསྐྱར་ནན་ཡང་ནན་བརྗོད་ཡོད་ཀྱང་ད་
བར་ཁུངས་སྐྱེལ་ར་སྤྲོད་བྱེད་མཁན་དོལ་རྒྱལ་
རྗེས་འབྲང་པ་སུ་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་མེད།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་རྡ་ས་མཚན་
ཉིད་རིགས་ལམ་སློབ་གྲྭའི་འགན་འཛིན་མཆོག་
དང་ཁོང་གི་དགེ་ཕྲུག་གཉིས་དམར་གསོད་
གཏོང་མཁན་ལག་དམར་བ་དེ་དག་བཀའ་
གདམ་གསར་མ་ཟེར་བ་དང་། འཇམ་མགོན་
བསྟན་སྲུང་རྡོ་རྗེ་ཤུགས་ལྡན་ལ་མི་ཕྱེད་དད་
སྟོབས་ལྷ་མི་སྲུང་སྐྱོབ་ཚོགས་པ་ཟེར་བ། དེ་
བཞིན་བྱང་ཨ་རིའི་དགེ་ལྡན་སྙན་བརྒྱུད་འཛིན་
སྐྱོང་ཚོགས་པ་ཟེར་བ་སོགས་དང་ཐད་ཀར་
ལག་འབྲེལ་ཡོད་པ་ས་གནས་རྒྱ་གར་ཉེན་རྟོག་
མི་སྣས་གསལ་བསྒྲགས་སྤེལ་ཡོད། དེར་
བརྟེན་དོལ་རྒྱལ་ཚོགས་པ་ནི་དྲག་སྤྱོད་སྤེལ་
མཁན་གྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་རྗེས་རྒྱལ་
སྤྱིའི་ཉེན་རྟོག་པས་ (Interpol) ལག་དམར་
བ་དྲུག་ཡོད་ཁོངས་ནས་གཉིས་འཛིན་བཟུང་བྱ་
རྒྱུའི་བཀོད་ཁྱབ་བཏང་ཡོད། ཕྱོགས་མཚུངས་
རྒྱ་གར་དང་ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་༸གོང་ས་
༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཕྱྭར་དོལ་
རྒྱལ་ཚོགས་པའི་ཉེན་ཁ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་
ར་སྤྲོད་གནང་ཡོད།།

རྒྱལ་མོ་རྔུལ་ཆུའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་གཏེར་ཁ་སྔོག་འདོན་གྱི་ལས་གཞིར་ངོ་རྒོལ་ཆེད་བོད་མི་གཉིས་ཀྱིས་རང་ལུས་ལ་གྲི་བརྒྱབ་པ།
༄༅། །འདི་གར་ཁུངས་ལྡན་གནས་ཚུལ་
འབྱོར་དོན་ལྟར་ན། མདོ་ཁམས་མཛོ་སྒང་རྫོང་
ཚ་བ་སྟོབས་འབངས་(འབོ་མི་)གེ་བར་གྲོང་ཚོ་
རུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱལ་མོ་རྔུལ་ཆུའི་ཉེ་
འགྲམ་དུ་གཏེར་ཁ་སྔོག་འདོན་གྱི་ལས་འཆར་
ལ་ཁུལ་དེའི་བོད་མི་ཚོས་ངོ་རྒོལ་ཤུགས་ཆེན་
གནང་ཡོད་པ་དང༌། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥
ཚེས་ ༧ ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོར་ཁུལ་དེའི་ཛ་དྲག་གི་
གནས་སྟངས་དང་རྒྱལ་གཅེས་པ་འཕགས་པ་
རྒྱལ་མཚན་ལགས་འདས་གྲོངས་སུ་ཕྱིན་པའི་
ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
བོད་མི་གཞན་ཞིག་གིས་རང་ལུས་ལ་གྲི་བརྒྱབ་
ནས་རྒྱ་གཞུང་གི་གཏེར་ཁ་སྔོག་འདོན་གྱི་ལས་
འཆར་ལ་ངོ་རྒོལ་གནང་རྗེས་སྨན་ཁང་དུ་ཛ་དྲག་
སྨན་བཅོས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་འདུགདེ་ཡང་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༧ ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་མདོ་
ཁམས་མཛོ་སྒང་རྫོང་ཚ་བ་སྟོབས་འབངས་གྲོང་
ཚོའི་ཁུལ་དུ་རྒྱ་གཞུང་གི་རྒྱལ་མོ་རྔུལ་ཆུའི་ཉེ་
འགྲམ་དང་ས་གནས་གེ་བར་གྲོང་དུ་གསེར་གྱི་
གཏེར་ཁ་སྔོག་འདོན་ལས་འཆར་ཡོད་པའི་ཐད་
ཡུལ་མི་ཚོས་ངོ་རྒོལ་སྐད་འབོད་ཤུགས་ཆེན་
གནང་ཡོད་པ་དང༌། ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༧ ཉིན་རང་
ལོ་ ༣༩ ཡིན་པའི་རྒྱལ་གཅེས་པ་འཕགས་པ་
རྒྱལ་མཚན་ལགས་ཀྱིས་ས་གནས་སུ་ཡོད་

པའི་རྒྱ༌ནག་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་གཏན་སྡོད་
བྱེད་ཡུལ་གྱི་ཁང་པའི་ཐོག་སྟེང་དུ་བསྐྱོད་དེ་
༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཚེ་བརྟན་པར་ཤོགབོད་
རང་བཙན་དགོས། བོད་ནང་དུ་རང་དབང་མི་
འདུག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་འབོད་ཚིག་སྒྲོག་སྐབས་
རྒྱ་གཞུང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ནས་འཛིན་
བཟུང་བྱ་ཉེའི་མཚམས་སུ་འཕགས་པ་རྒྱལ་
མཚན་ལགས་ཀྱིས་”རྒྱ་ཁྱེད་ཚོའི་ལག་པར་
འཆི་བ་ལས་ང་རང་གིས་རང་སྲོག་གཅོད་པ་
དགའ།” ཞེས་ངོ་རྒོལ་སྐད་འབོད་གནང་བ་
དང་ཆབས་ཅིག་རང་ལུས་ལ་གྲི་ཐེངས་གསུམ་
བརྒྱབ་ནས་སྟོབས་འབངས་གྲོང་དུ་ཡོད་པའི་
རྒྱ་གཞུང་གི་ཁང་པ་ཐོག་བརྩེགས་ཅན་ཞིག་གི་
རྩེ་ནས་མཆོངས་ཏེ་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་ཡོད་
འདུགགནས་ཚུལ་དེ་ཐོན་མ་ཐག་ས་གནས་དེ་
ག་ནས་ཡིན་པའི་བོད་མི་རིག་འཛིན་ལགས་
ཀྱིས་གཙོས་ཡུལ་མི་འགས་ཁོང་གི་སྐུ་ཕུང་ནང་
ལ་བསྐྱལ་ཡོད་པ་དང༌། ཉིན་དེའི་ཕྱི་དྲོ་ཁུལ་
དེའི་ཛ་དྲག་གི་གནས་སྟངས་དང་རྒྱལ་གཅེས་
པ་འཕགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལགས་འདས་
གྲོངས་སུ་ཕྱིན་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་དང་
རྒྱ་གཞུང་གི་གཏེར་ཁ་སྔོག་འདོན་ལ་ངོ་རྒོལ་
སླད་རིག་འཛིན་ལགས་ཀྱིས་འཕགས་པ་རྒྱལ་

མཚན་གྱི་ཁང་པའི་རྩེ་ཐོག་ནས་རང་ལུས་ལ་
གྲི་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་བརྒྱབ་སྟེ་མཆོང་གྲབས་
གནང་སྐབས། ཡུལ་མི་འགས་ཁོང་བཀག་
འགོག་བྱས་ཏེ་མྱུར་སྐྱོབ་རླངས་འཁོར་ནང་
བླུགས་ཏེ་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གྱི་སྨན་ཁང་ཞིག་

ཏུ་བསྐྱལ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ད་ལྟའི་ཆར་འཆི་
གསོན་ཇི་ཡོང་ཤེས་རྟོགས་མེད་པའི་གནས་

སྟངས་ཛ་དྲག་འོག་ལུས་ཡོད་འདུག་པ་དང།
རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཉེན་རྟོག་པས་སྨན་ཁང་གི་
མཐའ་བསྐོར་ནས་སྲུང་སྟེ་སོ་ལྟ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་
འདུག རིག་འཛིན་ལགས་ནི་ད་ལྟ་རང་ལོ་ ༣༤
ཡས་མས་ཡིན་པ་དང༌། ཁོང་ལ་ཡང་བཟའ་

ཟླ་དང་ཟླ་བ་ ༥ ལ་སོན་པའི་ཕྲུ་གུ་བུ་ཞིག་ཀྱང་
ཡོད་འདུག ད་ལྟའི་ཆར་སྟོབས་འབངས་གྲོང་

ཚོའི་ཁུལ་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་གཏེར་ཁ་སྔོག་
འདོན་བྱེད་འཆར་ཡོད་པ་དེར་འཕགས་པ་རྒྱལ་
མཚན་ལགས་དང་རིག་འཛིན་ལགས་གཉིས་
ཀྱིས་སྔ༌རྗེས་ངོ་རྒོལ་གནང་སྟེ་གཅིག་འདས་
གྲོངས་སུ་གྱུར་བ་དང་གཅིག་སྨན་ཁང་དུ་ལུས་
ཡོད་པ་སོགས་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེ་དང་
རྒྱབ་སྐྱོར་མཚོན་ཆེད་ཡུལ་མི་རྒན་གཞོན་བར་
གསུམ་ཚང་མས་རྒྱ་གཞུང་གི་གཏེར་ཁ་སྔོག་
འདོན་གྱི་ལས་འཆར་ལ་མུ་མཐུད་ངོ་རྒོལ་བྱེད་
བཞིན་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་
འབྲེལ་ཡོད་ཚན་པས་སྟོབས་འབངས་ས་ཁུལ་
གྱི་ཛ་དྲག་གནས་སྟངས་ཕྱི་གྱར་མི་ཡོང་བའི་
ཆེད་དུ་ས་གནས་དེ་ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་
བ་བྱ་རྒྱུར་དོགས་ཏེ་ཁ་དཔར་ཨང་གྲང་བསྡུ་
རུབ་དང་སྐད་འཕྲིན་སོགས་ཆ་ཚང་བཀག་
འགོག་བྱས་ཏེ་དམ་བསྒྲགས་བྱེད༌འགོ་བཙུགས་
ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་འདུག་པ་མ་ཟད། གཏེར་
ཁ་སྔོག་རྒྱུའི་ལས་གཞི་མུ་མཐུད་འགྲུབ་ཐབས་
ཆེད་ས་གནས་ཡུལ་མིར་འཇིགས་སྐུལ་དང་
བསླུ་བྲིད་ཀྱིས་དངུལ་སྤྲོད་རྒྱུ་དང་། དང་ལེན་
མ་བྱས་ཚེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་དུ་བརྩིས་ཏེ་
བཙོན་འཇུག་བྱ༌རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་འཇིགས་སྐུལ་
ཡང་མུ་མཐུད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་གནས་
ཚུལ་ཐོན་འདུག

བོད་ཟླ་ དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག པར་ངོས་གསུམ་པ། 3 ཚེས་ 15 ཕྱི་ཟླ་ 5 ཚེས་ 14

ཨིན་བོད་གཏན་འབེབས་བརྡ་ཆད།

ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་བརྡ་ཆད་གཏན་འབེབས་ཚན་པ་ནས།

ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེས་རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་འཚམས་གཟིགས་གནང་བ།
༄༅། །དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤེས་
རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་སྟོབས་རྒྱལ་ཚེ་

རིང་ལགས་བྱང་ཤར་ཁུལ་གྱི་གཏན་ཉིན་སློབ་
གྲྭ་ཁག་གི་རིགས་ལམ་འདུ་འཛོམས་ཐེངས་
བཞི་པའི་མཇུག་བསྡོམས་མཛད་སྒོ་ཕྱི་ལོ་

༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༧ ཉིན་ལེགས་པར་
གྲུབ་མཚམས། ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༨ ནས་ ༡༢

བར་དེ་ཁུལ་གཏན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་བཞི་ནང་
འཚམས་གཟིགས་གནང་་ཡོད། དེ་ཡེ་ཕྱི་ཚེས་
༨ སྔ་དྲོ་རྡོར་གླིང་གཏན་སློབ་ཏུ་གཟིགས་སྐོར་

སྐབས་དགེ་ལས་སློབ་ཕྲུག་དང་མི་མང་བཅས་
ལ་བླང་དོར་གྱི་གསུང་བཤད་གནང་དོན། རྒྱ་
གར་དབུས་གཞུང་ནས་བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས་
ཀྱི་སློབ་ཁག་དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་
ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ལ་རྩིས་སྤྲོད་གནང་
རྒྱུའི་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཟིན་ཀྱང་། ད་ཆ་གཞན་
དབང་སྟབས་བསྟུན་གྱིས་སློབ་གྲྭ་ཆ་ཚང་རྩིས་
སྤྲོད་གནང་རྒྱུ་ཕྲན་བུ་འགོར་འགྱངས་སུ་འགྱུར་
སྐབས་དགེ་ལས་རྣམས་ལ་ཐུགས་སྟབས་
བདེ་མིན་གྱིས་སྐུ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་པར་ཤེས་
རིག་ལས་ཁུངས་ནས་བཟོད་གསོལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་
སྦྲགས། ང་ཚོ་ཚང་མའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་
ནི་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ལ་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོ་ཚད་
ལྡན་སྤྲོད་རྒྱུ་གཅིག་གྱུར་ཡིན་སྟབས། དེའི་ཐོག་
ནམ་ཡང་འཐུས་ཤོར་མི་ཡོང་བ་གནང་གལ་
ཆེ་བ་མ་ཟད། སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ནས་ཀྱང་སྒྲིག་

སྤྱོད་གཙང་གསུམ་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་ཤེས་
ཡོན་སློབ་སྦྱོང་ཐད་སྦྱང་བརྩོན་ལྷོད་མེད་གནང་
དགོས་ཞེས་གསུངས། ཕྱི་ཚེས་ ༨ ཉིན་རྒྱབ་ཆུ་
ཚོད་ ༡ ཐོག་སྤོག་རེ་སྦོང་སཾ་བྷོ་ཊ་ཉིན་སློབ་ཏུ་
ཕྱོགས་ཐོན་གྱིས་སློབ་གྲྭའི་དགེ་ཆེ་ཉི་མ་ཚེ་རིང་
ལགས་ནས་ཕེབས་བསུ་གནང་རྗེས་སློབ་གྲྭའི་
འཛིན་ཁང་གཟིགས་ཞིབ་དང་འབྲེལ་སློབ་ཁྲིད་
གནང་མཁན་དགེ་རྒན་ཁག་གཅིག་ལ་སློབ་ཁྲིད་
དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཐད་འདྲི་རྩད་གནང།
ཕྱི་ཚེས་ ༩ སྔ་དྲོ་ཀ་སྦུག་ཏུ་འབྱོར་འཕྲལ་སློབ་
གྲྭར་འཚམས་གཟིགས་སུ་ཕྱོགས་ཐོན་གནང་
ཞིང་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེས་ཀ་སྦུག་གཏན་སློབ་ཀྱི་
སློབ་སྤྱི་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་སྐལ་བཟང་བསྟན་
འཛིན་ལགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་སླད་སྐར་
མ་ ༡ རིང་ངག་བཅད་མྱང་ངན་གུས་འདུད་
གནང་རྗེས། སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་གསུང་བཤད་
གནང་། ཕྱི་ཚེས་ ༩ ཉིན་རྒྱབ་ཀ་སྦུག་མི་མང་
རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་གི་
གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་རྣམས་ངོ་སྤྲོད་གནང།
ཕྱི་ཚེས་ ༡༢ སྔ་དྲོ་ར་སྦང་ལ་ཉིན་སློབ་ཏུ་ཕེབས་
ནས་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེས་དགེ་ལས་སློབ་ཕྲུག་
རྣམས་ལ་འཚམས་འདྲི་དང་སྦྲགས། སློབ་གྲྭ་
དེའི་སློབ་མ་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོལ་མར་མངའ་སྡེའི་ནང་
རི་མོ་འགྲན་བསྡུར་བྱས་པར་ཨང་རིམ་སོན་
པར་བསྔགས་བརྗོད་གནང་། དེ་རྗེས་ཤེས་རིག་
དྲུང་ཆེས་དགེ་རྒན་གྱི་སློབ་ཁྲིད་གཟིགས་ཞིབ་
གནང་སྐབས་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ནས་ཀྱང་མཉམ་
ཞུགས་གང་ལེགས་གནང་གི་ཡོད་པ་དང།
སློབ་གྲྭའི་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་གནས་སྟངས་གང་
ལེགས་ཡོད་པའི་གཟིགས་སྣང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་
ཟད། སྔོན་འགྲོའི་དགེ་རྒན་དང་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་
ལ་ཐུག་ཕྲད་དང་འཚམས་འདྲི་ཡང་གནང་

ཡོད། དེ་ནས་སྡེ་ཚན་ཁག་ཚང་མར་འཚམས་
གཟིགས་གྲུབ་མཚམས་དགེ་ལས་རྣམས་ལ་
སྡེ་ཚན་གཟིགས་ཞིབ་སྐབས་གཟིགས་སྣང་ཇི་
བྱུང་འགྲེལ་བརྗོད་དང་འབྲེལ། མ་འོངས་པར་
ཡང་མུ་མཐུད་ཇི་སྲིད་སློབ་གྲྭ་འདི་གནས་པ་དེ་
སྲིད་དུ་སློབ་ཕྲུག་གི་ཤེས་ཡོན་ཐོག་འཐུས་ཤོར་
མེད་པ་ཞིག་གནང་རོགས་ཞེས་གསུངས་པ་
དང། དེ་མིན་དགེ་ལས་ཁག་གཅིག་གིས་སློབ་
གྲྭ་རྩིས་ལེན་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ངལ་དོགས་
འདྲི་གནང་བར། ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེས་གསལ་
བཤད་དང་འབྲེལ་དཀའ་ངལ་ངེས་པར་དུ་སེལ་
ཐུབ་ངེས་རིགས་ལ་སླད་མར་བསམ་གཞིགས་
གནང་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས་ཏེ་ར་
སྦང་ལ་ཉིན་སློབ་ཀྱི་འཚམས་གཟིགས་ལེགས་
གྲུབ་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་ཉིན་དགུང་ཞལ་ལག་
གྲུབ་མཚམས་ར་སྦང་ལ་ཀུན་ཕན་གླིང་གི་
གཞིས་དགོན་ཐུབ་བསྟན་དར་རྒྱས་གླིང་དང།
སླེ་ལུང་དགོན། དཔལ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་
བཅས་ལ་འཚམས་གཟིགས་གནང་བ་དང་། དེ་
རྗེས་ཉིན་རྒྱབ་ཆུ་ཚོད་ ༢ ཐོག་ར་སྦང་ལ་ཀུན་
ཕན་གླིང་ཉིན་སློབ་ཀྱི་ཕྲུ་གུའི་ཕ་མ་དང་མི་མང་
བཅས་ལ་གསུང་བཤད་གནང། ར་སྦང་ལ་མི་
མང་ནས་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེར་སློབ་གྲྭའི་གནས་
སྟངས་སྤྱི་དང། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
སློབ་ཡོན་སྐོར། དེ་མིན་ཤེས་ཡོན་དང་འབྲེལ་
བའི་གནད་དོན་གཞན་སྐོར་སོགས་དོགས་འདྲི་
གནང་བར་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་སྟོབས་རྒྱལ་ཚེ་
རིང་ལགས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་
གནང་སྟེ་ཕྲུ་གུའི་ཕ་མ་དང་མི་མང་གི་ཚོགས་
འདུ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་ཡོད།།

dowry

ཌོ་རི། བག་རྫོངས།

སྤྱི་ཚོགས་འགའ་ཞིག་ནང། བུ་མོའི་ཕ་མ་ནས་གཉེན་སྒྲིག་
བྱེད་སའི་མག་པའམ་དེའི་ནང་མིར་ནོར་སྐལ་ཚུལ་དུ་སྤྲོད་
དགོས་པའི་རྒྱུ་དངོས་སམ་དངུལ་འབབ།
dutch auction

རིན་གཅོག་ཚོང་སྒྱུར། གཅོག་བསྡུར།

ཐོག་མར་རིན་གོང་ཆེ་ཙམ་བརྒྱབ་སྟེ་རིམ་བཞིན་རིན་ཚད་
གཅོག་ཆ་བྱས་ཏེ་ཚོང་སྒྱུར་བྱེད་ཐབས།
effigy

གསོབ། འདྲ་གཟུགས།

དམིགས་བསལ་སྐྱེ་བོ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་ངོ་རྒོལ་དང་དམའ་
འབེབ་སླད་བཟོས་པའི་གསོབ་བརྒྱངས་པའི་འདྲ་གཟུགས།
embezzlement

བར་ཟོས།

སྤྱི་བའམ་མི་གཞན་གྱི་དངུལ་ལམ་རྒྱུ་ནོར་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་
དུ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པ།
enterprise

ཁེ་ལས།

ཚོང་གི་ཁེ་སྤོགས་ལ་དམིགས་པའི་ལས་རིགས།

entrepreneur

ཁེ་ལས་པ།

བཟོ་ལས་ཐོན་སྐྱེད་དང༌། ཉོ་ཚོང་ལྟ་བུ་དཔལ་འབྱོར་འདུ་
འགོད་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་རིགས་ལ་དོན་གཉེར་བྱེད་མི།

epidemic

ནད་ཡམས། རིམས་ནད།

སྤྱི་ཚོགས་ནང་ནད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་དུས་མཉམ་དུ་རྒྱ་ཆེར་
ཁྱབ་གདལ་འབྱུང་ཚུལ།
epithalamium
བག་གླུ།

བག་མ་གཏོང་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་ལེན་པའི་གླུ།

errata

དག་བཅོས་རེའུ་མིགདཔེ་དེབ་སོགས་ཀྱི་ནང་ཆེད་མངགས་བཅུག་པའི་ཡིག་ནོར་
དང་ནོར་བཅོས་ཀྱི་རེའུ་མིག
escort

སྐྱེལ་མ།

སྐྱེ་བོ་གཞན་ཞིག་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་དང༌། ལམ་སྟོན། མཐུན་
འགྱུར་གྲོགས་དན་ཞུ་རྒྱུའི་ཆེད་མཉམ་སྐྱོད་བྱེད་མཁན་གྱི་
གང་ཟག་གཅིག་གམ་དུ་མ།

གྲྭ་ཆོས་དབྱིངས་སྐལ་ལྡན་ལགས་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་
༄༅། །འདི་གར་ངག་དབང་ཐར་པ་ལགས་
ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་
བཏང་གནས་ནང་འཁོད་དོན། འདི་ལོའི་ཕྱི་
ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་སོག་རྫོང་། ཙན་དན་
དགོན་གྱི་གྲྭ་པ་ཆོས་དབྱིངས་སྐལ་ལྡན་ལགས་
ཀྱིས་འཕྲིན་ཐུང་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ངོ་
རྒོལ་གྱི་རྩོམ་ཡིག་ཅིག་གྲོགས་པོ་ཚོ་དང་
དགོན་པའི་ནང་གི་རྒྱ་གཞུང་གི་ལས་དོན་འགོ་
ཁྲིད་ཚོའི་ཁ་པར་ནང་དུ་བསྐུར་བར་བརྟེན། རྒྱ་
གཞུང་གི་ཉེན་རྟོག་པས་འཛིན་བཟུང་བྱས་
ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་ཡོད་ཅིང། སྐབས་

དེར་བོད་མིའི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ཏུ་སྤེལ་ཡོད་
པ་དང་། ད་ལྟའང་ཁོང་གང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་
ཡོད་མེད་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག ཆོས་
དབྱིངས་སྐལ་ལྡན་ནི་ (སྐྱ་མིང་ཨ་ཐོག)སོག་
རྫོང་གཡག་ལ་ཡུལ་ཚོའི་གཡེག་གུ་གྲོང་གི་ཕ་
ལྷ་འཁྱིལ་དང་། མ་འབུམ་བཟང་གཉིས་ཀྱི་བུ་
ཡིན་པ་དང་། ད་ལོ་རང་ལོ་༢༠ ཡིན་འདུག དེ་
སྔོན་སློབ་གྲྭའི་ནང་ཡོད་སྐབས་བོད་ཡིག་གི་
ཤེས་ཚད་ཡག་པོ་ཡོད་པ་དང་། རྟག་ཏུ་མི་
རིགས་དང་རིག་གཞུང་ལ་དོ་ཁུར་ཡོད་པའི་
རྩོམ་ཡིག་སྤེལ་བཞིན་ཡོད་འདུག དེ་བཞིན་
ཁོང་གི་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་རྩོམ་ཡིག་ཆེས་
མང་པོ་སོག་ཕྲུག་ཅེས་པའི་སྨྱུག་མིང་འོག་སྤེལ་
ཡོད་པ་ལས། ད་ལྟ་ཁག་གཅིག་ཕྱི་ལ་འབྱོར་
བ་བྱུང་ཡོད། ཁོང་འཛིན་བཟུང་བྱས་ནས་
ཟླ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་ད་
ལྟའི་ཆར་གང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་པ་དང་

། ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
གསལ་ཁ་གང་ཡང་རག་གི་མི་འདུག་ཅེས་བོད་
ནས་མིང་བརྗོད་འདོད་མེད་པ་ཞིག་གི་འགྲེལ་
བརྗོད་གནང་། ཕྱི་ལ་འབྱོར་བའི་རྩོམ་ཡིག་
ཁག་གཅིག་འདིར་བཀོད་ཡོད།
ཧམ་པས་རྫུན་མགོ་སྐོར་བའི་དམར་པོའི་
ཚོགས། །ཕམ་ཁའི་རླུང་བ་གཡོ་དུས་གཡོ་
འཕྲུལ་མང་། །རྫུན་གཏམ་ཉིན་མཚན་འབྲེལ་
བའི་གསར་འགྱུར་ལ། །མཐོང་ཚེ་ང་ཚོ་སྤོབས་
པ་ཇེ་ཆེ་རེད། །ཁ་ལྕེའི་སྨྲ་སྒོ་ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་
བསྒྱུར་ཡང་། །མི་འགྱུར་སེམས་ཀྱི་གཏད་སོ་
བླ་མ་རེད། །སྐར་ལྔའི་དར་ཆ་གངས་ལ་སྒྲེང་
ན་ཡང་། །མི་འགྱུར་གངས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་
གངས་སེང་རེད། །དེང་སྐབས་འཇིག་རྟེན་མང་
གཙོས་ཁ་ཕྱོགས་འདི། །རྒྱ་དམར་དཔོན་གྱི་
མགོ་བོའི་གཉའ་སྒ་རེད། །མི་དགོས་དམག་
གི་ཞི་བདེའི་རྒྱལ་ཁ་འདི། །གདོང་དམར་མི་
རིགས་འདི་ཡི་གཟི་བརྗིད་རེད། །གངས་དཀར་
ལྷུན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་རྡོ་རིང་ཐོག །དམར་པོའི་རྐང་
རྗེས་བཞག་པ་ལས་ཤིག་རེད། །དེང་དུས་གོ་
ལ་འཕྲིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལ། །དམར་པོའི་རང་
ཚུགས་ཤོར་བ་ལས་ཤིག་རེད། །སོག་ཕྲུག་
ནས། ཅེས་དང་། མཚན་དང་སྙན་གྲགས་དོན་
དུ་ཟེར་ཀྱང་ཆོག །མི་ཤེས་འཇོན་མདོག་
བྱེད་ཀྱི་གསུང་ཡང་རུང་། །གདོང་དམར་བོད་
པ་ཚང་གི་བདེ་སྡུག་འདི། །མི་འཁྱམས་ཀུན་
ལ་བཤད་པའི་དམ་བཅའ་ཡོད། །བུ་ཆུང་ཤེས་
ཡོན་དམན་འདུག་ཟེར་ཀྱང་ཆོག །གང་ཡང་
མི་ཤེས་འཁྲུལ་འདུག་གསུང་ཀྱང་ཆོག།བོད་
པ་ཚང་གི་ལས་དབང་ན་ཟུག་འདི། །མི་ཞུམ་
གངས་དཀར་རྩེ་ནས་བསྒྲགས་རྒྱུ་ཡིན། །ང་
རང་རང་འདོད་ཆེ་འདུག་ཟེར་ཀྱང་ཆོག །ཀུན་
དང་མི་མཐུན་ངན་འདུག་གསུང་ཀྱང་རུང་།
།གངས་ཅན་མི་རིགས་འདི་ཡི་བདེ་དོན་འདི།
།སྤོབས་པས་འཛམ་གླིང་བཤད་པའི་དགའ་སྤྲོ་
ཡོད། །རང་ལུས་མེ་མཆོད་འབུལ་བའི་དཔའ་
བོ་གཅིག །དྲུག་འགྱུར་དབྱངས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་
གླེང་མཁན་གཉིས། །སྨྱུག་སོས་རང་དབང་གླེང་
བའི་མཁས་པ་གསུམ། །བུ་ངས་ནམ་ཡང་མ་
ཎིའི་མཆོད་པ་འབུལ། །ང་ཡི་ལུས་འདི་གདོང་

དམར་བོད་ལ་དབང་། །ང་ཡི་སེམས་འདི་
གདོང་དམར་བོད་ལ་དགའ། །ལུས་སེམས་བོད་
ལ་དབང་བའི་བུ་ཆུང་ང་། །མ་ཤི་ལ་རྒྱའི་ཁུ་
ཚུར་ལྷོད་པ་མེད། །སོག་ཕྲུག་ནས།
སྐར་ལྔའི་འོག་ན་བོད་པའི་ཡི་བདེ་སྡུག་ཡོད།
།སྐར་ལྔའི་འོག་ན་གངས་སེང་གི་རིགས་རྒྱུད་
ཡོད། །སྐར་ལྔའི་འོག་ན་གདོང་དམར་གྱི་རྒྱལ་
ཁབ་ཡོད། །སྐར་ལྔའི་འོག་ན་རྨ་མེད་ཀྱི་ན་ཟུག་
ཡོད། །སྐར་ལྔའི་འོག་ན་གངས་དཀར་གྱི་ཕ་
གཞིས་ཡོད། །སྐར་ལྔའི་འོག་ན་སྦྲ་ནག་གི་ལོ་
རྒྱུས་ཡོད། །སྐར་ལྔའི་འོག་ན་བཙན་པོ་ཚོའི་
རིག་གཞུང་ཡོད། །སྐར་ལྔའི་འོག་ན་དབང་
མེད་ཀྱི་མི་རིགས་ཡོད། །སྐར་ལྔའི་འོག་ན་
སྲོལ་རྒྱུན་ལ་རང་དབང་མེད། །སྐར་ལྔའི་འོག་
ན་ཆོས་ལུགས་ལ་རང་དབང་མེད། །སྐར་ལྔའི་
འོག་ན་འགྲོ་འོང་ལ་རང་དབང་མེད། །སྐར་ལྔའི་
འོག་ན་སྨྲ་སྒོ་ལ་རང་དབང་མེད། །སྐར་ལྔའི་
འོག་ན་བདེན་དཔང་ལ་སྟོབས་ཤུགས་མེད།
།སྐར་ལྔའི་འོག་ན་དྲང་བདེན་ལ་རིན་ཐང་མེད།།
སྐར་ལྔའི་འོག་ན་ཤེས་ཡོན་ལ་མདུན་ལམ་མེད།
།སྐར་ལྔའི་འོག་ན་ཞི་བདེ་ལ་ཁ་ཕྱོགས་མེད།།
སྐར་ལྔའི་འོག་ན་སྒོར་མོ་ཡི་དེ་རིང་ཉོ། །སྐར་
ལྔའི་འོག་ན་གོ་ས་ཡི་སང་ཉིན་ཉོ། །སྐར་ལྔའི་
འོག་ན་དབང་ཆ་ཡི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར། །སྐར་ལྔའི་
འོག་ན་མིག་ཆུའི་ཁྲོད་རྩོམ་འདི་ཤོར། །སོག་
ཕྲུག་ནས། དེང་དུས་ཅ་དངོས་གསར་པའི་
རིགས་མང་ཞིང་། །མི་འདོད་འགལ་རྐྱེན་
མང་ཞིང་ཁུར་ལྕི་བས། །ཐུན་(ཐུབ་)བསྟན་རིན་
ཆེན་འཛིན་པའི་བཙུན་ཆུང་རྣམས། །མི་འགྱུར་
བློ་རྩ་རྡོ་རྗེ་བྲག་ལྟར་བརྟན། །དེང་དུས་ཕོ་མོ་
འདོད་ཆགས་ཆེན་པོས་གཟེར། །ཁྲེལ་མེད་ཆ་
ལུགས་ཚོན་ཁྲའི་བྱུག་རྫས་སོགས། །སྣ་མང་
དུག་རྫས་རིགས་དག་སྤྱོད་དགའ་བས། །གདོང་
དམར་གཞོན་ནུ་རང་གཤིས་མ་བརྗེད་དགོས།
།དེང་དུས་ང་ཅག་བོད་ཀྱི་འབངས་རྣམས་ལ།
།མི་འདོད་འགལ་རྐྱེན་མང་ཞིང་ཁུར་ལྗི་བས།
།བདེ་དོན་རྩོད་ལེན་བྱེད་པའི་དུས་འདི་ལ།
།སྤོབ་པའི་སེམས་ཤུགས་མ་འཁུམ་གངས་ཅན་
པ། །སོག་ཕྲུག་ནས།”ཅེས་སོགས་བྲིས་འདུག

པར་ངོས་བཞི་པ། དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག བོད་ཟླ་ 3 ཚེས་ 15 ཕྱི་ཟླ་ 5 ཚེས་ 14

སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་ཚོགས་པའི་འགན་འཛིན་ལྷན་
ཚོགས་སུ་ཆེད་ཕེབས་གནང་བ།
༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༥ ཉིན་
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་
སྐྱོང་བློ་བཟང་སེང་གེ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་

ཐོག་བཞུགས་སྒར་དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་
བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་ཚོགས་པའི་འགན་འཛིན་
ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་ ༣༡ པ་སྐོང་ཚོགས་
གནང་འདུག དེ་ཡང་ཚོགས་འདུར་སྲིད་སྐྱོང་
མཆོག་དང་བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་ཚོགས་པའི་
འགན་འཛིན་གྱིས་གཙོས་ཚོགས་མི་རྣམ་
པས་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་དང་འཛུགས་
སྐྲུན་ཡར་རྒྱས་སོགས་གནད་དོན་གལ་ཆེ་
ཁག་གཅིག་གི་ཐོག་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་ལེན་
གནང་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་

སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་མཆོག་བཙན་བྱོལ་ལ་ཆིབས་སྒྱུར་
བསྐྱངས་རྗེས་བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་དང་རིག་

གཞུང་བདག་གཅེས་དང་གོང་འཕེལ་
གཏོང་ཆེད་བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་ཚོགས་པ་
འདི་བཞིན་གསར་འཛུགས་མཛད་ཡོད།
ཚོགས་འདུ་གྲུབ་རྗེས་སྲིད་
སྐྱོང་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་
ཚོགས་པར་གཟིགས་སྐོར་གནང་ཡོད་པ་
མ་ཟད། དེ་གའི་ལས་བྱེད་དང་། སྒྱུ་རྩལ་
བ། སློབ་ཕྲུག་བཅས་དང་མཉམ་ཟུར་དུ་
ཚོགས་འདུ་འཚོགས་སྐབས། འཆར་
ལོ་བཙན་བྱོལ་ནང་ཞོ་སྟོན་ཚོགས་ནས་

ད་བར་མི་ལོ་ ༢༠ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་
འཁེལ་རྒྱུ་ཡིན་སྟབས། དེར་གཞིགས་
པའི་སྔོན་ཚུད་ནས་ཟློས་གར་ཚོགས་ཁང་
གི་ཡང་ཐོག་དང་ཐང་ཆེན་སོགས་བསྐྱར་
གསོ་དང་། དེ་བཞིན་ཡིག་ཚང་ནང་གི་
གློག་ཀླད་དགོས་སྐོར་གྱི་གནད་དོན་ཐོག་
གྲོས་བསྡུར་གནང་འདུག སྐབས་དེར་སྲིད་
སྐྱོང་མཆོག་གིས་ཁོང་རྣམ་པའི་དགོས་
མཁོ་བསྐྲུན་ཐབས་སུ་གང་ཐུབ་རོགས་
རམ་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཀྱང་གནང་
འདུག ཕྱོགས་མཚུངས་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་
གིས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མིན་རིག་གཞུང་བདག་
གཅེས་བྱེད་རྒྱུར་བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་ཚོགས་
པ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེ་ཆགས་ཡོད་པར་བརྟེན།
རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་རྣམས་ལ་མུ་མཐུད་
འབད་བརྩོན་གནང་དགོས་པ་དང་། ཁོང་
རྣམ་པར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་བདག་གཅེས་
དང་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཐབས་གནང་བ་
དེ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དཔེ་མཚོན་འོས་པ་ཞིག་
ཆགས་ཡོད་སྐོར་བསྔགས་བརྗོད་གནང་བ་
དང་ཆབས་ཅིག འབྱུང་འགྱུར་འབད་བརྩོན་
མུ་མཐུད་བྱེད་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་ཡང་
གནང་འདུགཤིང་སྟག་སིམ་ལའི་ཆིངས་ཡིག་བཞག་ནས་ལོ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་གྱི་བགྲོ་གླེང་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་པ།
༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༢
རེས་གཟའ་ཟླ་བའི་སྔ་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ ༡༠།༣༠ ཐོག་
ཧི་མཱ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་ས་སིམ་ལའི་ནང་
རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་སིམ་ལ་གཙུག་ལག་སློབ་
གྲྭའི་ Shimla University ནང་མཛད་སྒོ་
དབུ་འཛུགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སིམ་ལ་གཙུག་
ལག་སློབ་གྲྭའི་ཉེ་བའི་རིགས་བདག་ Vice
Chancellor སྐུ་ཞབས་ཨེ་ཌི་ཨེན་བྷ་ཇི་པ་ཡི་
Mr. ADN Bajpai མཆོག་གིས་སྣང་གསལ་
ཞལ་ཕྱེ་གནང་རྗེས་སློབ་ཕྲུག་ཚོས་གཙུག་ལག་
སློབ་གྲྭའི་རིགས་ཀྱི་གླུ་གཞས་བཏང་།
དེ་ནས་སྐུ་མགྲོན་གཙོ་བོ་སིམ་ལ་

གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭའི་ཉེ་བའི་རིགས་བདག་
མཆོག་གིས་དུས་དྲན་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་
བཤད་གནང་བའི་སྙིང་དོན། རྒྱ་དཀར་ནག་
གཉིས་དང་བོད་བཅས་ཀྱི་གནད་དོན་ནི་ཧ་ཅང་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། མགོ་རྙོག་ཅན་ཞིག་ཡིན་
པར་བརྟེན་བགྲོ་གླེང་ལྷན་ཚོགས་ཉིན་གཅིག་
གཉིས་ནང་ཚར་རྒྱུ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད། རྒྱ་
དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་ཐོག་བོད་ཀྱི་
གནད་དོན་གཟེངས་སུ་ཐོན་ནས་ཡོང་བཞིན་
ཡོད། ས་ཆའི་ཆགས་བབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་
གར་ལ་མཚོན་ན་བོད་འདི་བདག་དབང་ཡོད་
པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ཏུ་གནས་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་
ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། གལ་ཏེ་བོད་འདི་རང་
དབང་རང་བཙན་གཙང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་
ཡིན་ན། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་གི་
དམག་མིར་གདོང་ལེན་བྱེད་ཆེད་ས་མཚམས་
སུ་དམག་མི་དང་དམག་གི་གོ་ལག་ཕོན་ཆེ་
འགྲེམས་འཇོག་བྱས་པ་དེ་དག་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་
ཐུབ་རྒྱུ་ཡིན་པར་བརྟེན་ས་མཚམས་ལ་འགྲོ་
སོང་ད་ལྟ་གཏོང་བཞིན་པ་དེ་ལས་ཧ་ཅང་ཉུང་
དུ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་
གནང་།

དེ་རྗེས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་
ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་
ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་དོན།
གལ་ཏེ་ང་ཚོས་རྒྱལ་རབས་
ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕྱི་མིག་བལྟས་པ་ཡིན་ན། དུས་
རབས་ ༢༠ འགོ་སྟོད་དུ་རྒྱ་གར་དབྱིན་གཞུང་
གི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ཤིག་
ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་
དབྱིན་གཞུང་གི་དམག་མི་བོད་ནང་བཙན་
འཛུལ་བྱེད་སྐབས་བོད་མི་ཚོས་གདོང་ལེན་

བྱས་ཡོད། དབྱིན་གཞུང་གིས་རྒྱ་ནག་དང་
ལྷན་གྲོས་མོལ་བརྒྱུད་ནས་དོན་ཕན་སོན་པའི་
ཁེ་ཕན་གང་ཡང་མ་ཐོབ་སྟབས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༤
ལོར་དབྱིན་ཇིའི་དམག་དཔོན་ཡངྒ་ཧ་སི་བྷན་
ཌི་ཡིས་སྣེ་ཁྲིད་དེ་བོད་ནང་བཙན་འཛུལ་བྱས་
ནས་རྒྱལ་ས་ལྷ་སའི་བར་ཡོང་ནས་ལྷ་སའི་
གྲོས་མཐུན་ཞེས་པ་འདི་བཞག་ཡོད། ཅེས་
སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད།
ཕྱོགས་མཚུངས་སྐབས་དེར་ལྡི་ལི་
ནེ་རུ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭའི་གཙུག་ལག་སློབ་
དཔོན་སྐུ་ཞབས་སྭ་རན་སིངྒ་ Prof. Swaran
Singhལགས་དང་། ཧར་ཡ་ན་ Haryana ཀུ་

རུག་ཤེ་ཏྲ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭའི་ Kurukshet-
ra University གཙུག་ལག་སློབ་དཔོན་སྐུ་
ཞབས་ཨར་ཨེ་སི་ཡཱ་དབ་ Prof. RS Yadav
ལགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད།
བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་འགན་
འཛིན་ཐུབ་བསྟན་བསམ་འཕེལ་ལགས་ནས་
ཀྱང་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད།
གཞན་ཡང་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་
སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཟུང་དྲུང་དོན་
གྲུབ་རྒྱལ་པོ་ལགས་ཀྱིས་སིམ་ལའི་འཆིང་
ཡིག་ལ་བོད་མིས་ལྟ་ཕྱོགས། “Tibetan Per-
spective on Shimla Convention” ཞེས་
པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་
ཡོད། ཕྱོགས་མཚུངས་ཇར་མན་ལེབ་ཛིག་
གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭའི་ Leipzig Univer-
sity ནང་ཉམས་ཞིབ་གནང་བཞིན་པ་བློ་བཟང་
བསྟན་པ་ལགས་དང་། བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་
ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་བསྟན་འཛིན་ནོར་རྒྱས་
ལགས་བཅས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད།
ཐེངས་འདིའི་ལྷན་ཚོགས་ནི་བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་
ཉམས་ཞིབ་ཁང་དང་སིམ་ལ་གཙུག་ལག་སློབ་
གྲྭ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ཐོག་གོ་སྒྲིག་གནང་བ་
ཞིག་ཡིན་འདུགལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མཇུག་བསྡོམས་
སྐབས་བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་
འགན་འཛིན་ཐུབ་བསྟན་བསམ་འཕེལ་ལགས་
ཀྱིས་ལྷན་ཚོགས་གོ་སྒྲིག་གནང་མཁན་བོད་ཀྱི་
སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་དྲུང་འཕར་བསོད་
ནམས་བསྟན་འཛིན་ལགས་ཀྱིས་གཙོས་འབྲེལ་
ཡོད་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་ཡོད།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཞོན་མཆོག་གཞུང་འབྲེལ་ཕྱོགས་ཕེབས་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བ།
༄༅། །བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཞོན་
མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ཕྱི་
ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢ ནས་ ༧ བར་བྱང་
ཤར་ཁུལ་གྱི་གཏན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་རིགས་
ལམ་འདུ་འཛོམས་ཐེངས་བཞི་པའི་དབུ་འབྱེད་
མཛད་སྒོའི་དམིགས་བསལ་སྐུ་མགྲོན་དུ་གདན་
ཞུས་ལྟར་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས། རིགས་ལམ་ནི་རིག་
པ་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཤེས་

ཡོན་སྦྱང་འབྲས་ལེགས་ཐོན་ཡོང་བར་རིགས་
ལམ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་སྐོར་དང།
གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཚད་མ་

རིག་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སྙིང་
བསྡུས་དང་འབྲེལ་བཟང་སྤྱོད་དང་ཤེས་ཡོན་
གལ་ཆེ་ཡིན་སྐོར་གྱི་གསུང་བཤད་གནང།
འདུ་འཛོམས་དེ་ནི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་
ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བསུ་ན་མདའ་
བཀྲ་ཤིས་གླིང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མཉམ་
འབྲེལ་ཚོགས་ཁང་དུ་གོ་སྒྲིག་ཞུས་ཡོད་པ་
དང་། དེར་བལ་ཡུལ་ཁུལ་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལྔ་

དང་། རྒྱ་གར་བྱང་ཤར་ཁུལ་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་
ལྔ་བཅས་ནས་སློབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༥༠ དང་
ཆོས་དགེ་དང་ཆོས་དགེའི་ལས་ཚབ་སོགས་

མཉམ་ཞུགས་གནང་འདུགཕྱི་ཚེས་ ༣ ཉིན་ཀ་སྦུག་ཨོ་རྒྱན་
སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་ཡན་ལག་ཨོ་རྒྱན་སྨིན་གྲོལ་
བསམ་གཏན་གླིང་གི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་
མོ་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྒོར་གདན་ཞུས་ལྟར་
ཆེད་ཕེབས་གནང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་
ཆེན་མོའི་དབུ་འབྱེད་མཛད་རིམ་ཁག་ནང་ལྷན་
ཞུགས་དང་། ཨོ་རྒྱན་སྨིན་གྲོལ་བསམ་གཏན་
གླིང་གི་མཆོད་སྡོང་ཆེན་མོ་ནི་སྐྱབས་རྗེ་མཁོ་
ཁྱིམ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཐུགས་འགན་གཙོ་
བཞེས་ཀྱིས་བསྟན་འགྲོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་
མཆོག་ཏུ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བར་འཚམས་འདྲི་
སོགས་ཞུས་གནང་ཡོད། མཛད་སྒོ་དེར་སྐྱབས་
རྗེ་སྨིན་གླིང་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་
གཙོས་བླ་སྤྲུལ་ཆེ་ཁག་དང་། འབྲས་ལྗོངས།
འབྲུག ས་གནས་བཅས་ཀྱི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་
མང་པོ་ཕེབས་འདུག དེ་བཞིན་ཀ་སྦུག་ཏུ་ས་
གནས་འགོ་འཛིན་དང་། རྒས་གསོ་ཁང་བཅས་
སུ་འཚམས་གཟིགས་དང་ཚོགས་པ་ཁག་གི་
ལས་ཀྱི་སྣེ་མོ་བ་ཚོར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
ལས་དོན་གནང་ཕྱོགས་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ངོ་སྤྲོད་
སྙིང་བསྡུས་ཤིག་ཀྱང་གནང་ཡོད་ལ། ལམ་ཞོར་
དུ་ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་དགོན་སོགས་སུ་
གནས་གཟིགས་ཡོད།
ཕྱི་ཚེས་ ༧ ཉིན་ཕྱོགས་ཕེབས་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་སྟེ་བཞུགས་སྒར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་
གནང་འདུག